

שאלה: בני מתגייס לצבא ביוני הקרוב. אשתי ואני מודאגים לשלומו ושיחזור אלינו בריא ושלים. מה תציע לנו כסגולה להצלה מהסכנה?

תשובה: הרבה אוצרות חכמה גנוזים בתלמוד שלנו ובמורשת אבותינו. גם לבעיה זו הציעו לנו עצה טובה. כך כתוב במקרא (דברים כ'): (א) כִּי תֵצֵא לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֶיךָ וְרֵאִיתָ סוֹס וְרֶכֶב עִם רַב מִמֶּךָ, לֹא תִירָא מֵהֶם. כִּי ה' אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ הַמַּעֲלֶךְ מִאֶרֶץ מִצְרָיִם: (ב) וְהָיָה כִּקְרַבְכֶם אֶל הַמִּלְחָמָה וְנִגַּשׁ הַפֶּהן וְדַבֵּר אֶל הָעָם: (ג) וְאָמַר אֲלֵהֶם 'שְׁמַע יִשְׂרָאֵל! אַתֶּם קִרְבִּים הַיּוֹם לַמִּלְחָמָה עַל אוֹיְבֵיכֶם. אֵל יִרְךָ לְבַבְכֶם, אֵל תִּירָאוּ וְאֵל תִּחַפְּזוּ וְאֵל תַּעֲרָצוּ מִפְּנֵיהֶם: (ד) כִּי ה' אֱלֹהֵיכֶם הֵהוּלַךְ עִמָּכֶם לְהִלָּחֵם לָכֶם עִם אוֹיְבֵיכֶם, לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם:

שאלו חז"ל: כיון שהכהן מכריז כרוז זה לפני כל החיילים, מדוע הוא צריך להוסיף [בפסוק ג'] את המלים "שמע ישראל"? הרי כל ציבור הלוחמים היו נאספים לפניו לשמוע ממנו דברי עידוד, ומדוע התורה תכתוב שתי מלים מיותרות?

אלא הורו חז"ל (סוטה מב ע"א): אמר רבי שמעון בן יוחי: [בפסוק הנ"ל] אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, אפילו לא קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית, אין אתם נמסרין בידם [של אויביכם].

מה יש במיוחד בפסוק זה? אלא פירוש המלה "שמע" הוא להבין. כמו שאמרו שלוחי המלך אל רבשקה "כי שומעים אנחנו" (מלכים-ב יח, כו). אין כוונת המקרא "שומע היגויים" אלא "שומע" שהוא מבין.

צריכים להפנים מה נאמר כאן במקרא זה. ביארו לנו מהר"ל (נתיבות עולם, עבודה, פרק שביעי) וכן הספר "נפש החיים" (שער ג' פרק יא) שהקב"ה הוא אחד בלבד, כלומר מציאות מוחלטת שאין לו ראשית ואין לו סוף, קיים לעד ללא שינוי. הוא אינו דומה לשום אחד מנבראיו. הוא אחד המוחלט. זהו סוף הפסוק: ה' אחד. אין דומה לו.

אבל לפני זה צריכים להפנים כי הוא "ה' אלוהינו" כלומר אלוהי ישראל, השומר עלינו במיוחד. המלה "אלוהים" מורה לנו שהוא שופט וגם משגיח עלינו. מכל האומות בחר ה' רק בנו וקבע "בני בכורי ישראל" (שמות ד). ולכן עוד לפני שהגדרנו "ה' אחד" הקפדנו לתאר את היחס המיוחד שלו אלינו על ידי אמירתנו "ה' אלוהינו". ולכן ארבע מלים: "ה' אלוהינו ה' אחד".

הרמב"ם כבר לימד אותנו לימוד נפלא ביותר. במורה נבוכים (ח"ג בהערתו לפרק נא) כי כל עוד האדם חושק בהקב"ה, אוהב אותו ורוצה בקרבתו, ה' מגן עליו מכל סכנה. הוא למד כך מהמקרא בפסוקים "יושב בסתר עליון" וכו' (תהלים צא). "כי הוא יצילך מפח יקוש" וכו'. והסיבה לכך? "כי בי חשק ואפלוטהו, אשגבהו כי ידע שמי".

הקריאה של פסוק זה חשובה כל כך, כי בו אנו מתחילים את היום-יום שלנו בתפילת שחרית, ובו אנו מסיימים בלילות. בקריאה פסוק זה מלמדים את הילד הפעוט המתחיל לדבר (שו"ע יורה דעה פרק רמה) וע"י פסוק זה האדם מסיים את חייו ומוסר נפשו לפני הקב"ה כאשר בא העת לכך.

תגידו נא לבניכם שיקיימו מצוות חז"ל. יקראו בהתמדה ובכוונת הלב פרק ראשון של פרשת שמע ישראל, כל בקר וכל ערב. וגם לעת מצוא, משך היום יקראו הפסוק הנ"ל ויכוונו בו. זו היא סגולה המושיעה רבות להציל את ישראל מיד שונאיו ואויביו. וחשוב מאד שיכווין פירוש המלים.

הקב"ה אמר "שובו אלי, ואשוב אליכם" (זכריה א, ג). אנו צריכים לעשות הצעד הראשון.